

ПРОГРАМА

ЗА ОВЛАДЯВАНЕ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ВЪРБИЦА 2026-2030 Г.

СЪДЪРЖАНИЕ

I. АНОТАЦИЯ	2
II. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА	3
1. Цел на програмата	3
Предвидените цели на Програмата са:	3
2. Задачи на програмата	4
3. Очаквани резултати	4
III. НОРМАТИВНА УРЕДБА	5
IV. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ДИНАМИКАТА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА	6
1. Описание на проблема	6
2. Епизоология и болести, които кучетата могат да пренасят	6
3. Преброяване	8
V. МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ И КОНТРОЛ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА	8
1. Методология	8
2. Мерки.....	9
VI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЪКОВОДСТВО, КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА	12
1. Ръководство	12
2. Координация	13
3. Контрол по изпълнението	13
4. Участници в програмата	13
5. Финансиране	14
VII. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА	14
1. Управление и оценка на Програмата	14
2. Докладване и отчетност	14
3. Уведомяване на обществеността	14
VIII. МОНИТОРИНГ НА СРЕДАТА, ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ	15
IX. КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ, ПРИ КОНСТАТИРАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА	15
X. ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ	16
XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	16
ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ КЪМ ПРОГРАМАТА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ВЪРБИЦА 2026г.-2030г	17

I. АНОТАЦИЯ

Общинската Програма и плана за действие за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица са изготвени в изпълнение на чл. 40, ал. 3 от Закона за защита на животните (ЗЗЖ). Разработени са във връзка с изискванията, поставени на Република България и на останалите страни членки на Европейския съюз по отношение на грижата и хуманното отношение към животните и в съответствие с разпоредбите на ЗЗЖ, Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВМД), Националната програма за овладяване на популацията на безстопанствените кучета и Наредбата за прилагане на националната програма и за процедурите по нейното изпълнение, механизма на финансиране и отчетност. Прилагането на Програмата и плана обхващат периода 2026 г.– 2030г. Програмата е отворен и динамичен документ, който следва да се допълва и актуализира при необходимост, съобразно националното законодателство и потребностите на Община Върбица.

Проблемът с безстопанствените кучета на територията на Община Върбица е значим, както за жителите, така и за гостите на общината и има широко обхватни измерения – здравни, социално– битови, икономически и екологични. Причините за наличието на безстопанствени кучета са от различен характер. Тяхната популация се формира от изоставени, изгубени, родени на улицата, както и от домашни кучета, оставени без надзор на обществени места. Безстопанствените кучета създават дискомфорт, предизвикан от шума и често провокират страх сред гражданите. Водят до рискове за хора и други животни, създавайки опасност от пренасяне на заразни и паразитни болести, нападения, ухапвания, предизвикване на пътнотранспортни произшествия, както и замърсяване на околната среда. От друга страна те често са в не добро физиологично състояние, в резултат на болести, глад, студ, недостатъчни грижи и нехуманно отношение към тях.

Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България въвежда интегриран, цялостен, дългосрочен подход на национално ниво, целящ управление на съществуващите популации от безстопанствени животни. Овладяването на популацията на безстопанствените кучета е научно обосновано регулиране, което позволява осъществяване на контрол и намаляване на броя им до минимум. Важен аспект за решаване на проблема с безстопанствените кучета е повишаване контрола върху спазването на задълженията при отглеждане на домашни кучета, в частност насърчаването на процесите на отговорно отглеждане на кучета и тяхната кастрация. Необходимо е да се полагат адекватни грижи от собствениците на домашни кучета - издаване на паспорт от ветеринарен лекар, ваксинация, обезпаразитяване, регистрация чрез микрочип и въвеждане на данните в регистрационната система на местно ниво.

Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица се основава на следните принципи:

- управление и намаляване на популацията на безстопанствените кучета по ефективен начин, чрез масова кастрация и връщане по места на социализирани кучета, които да се поемат за обгрижване от страна на граждани, организации и общината;
- упражняване на строг контрол върху търговията и размножаването на домашни кучета;
- постигане на здравословна среда за гражданите на Община Върбица и подобряване хуманното отношение към животните.

Прилагане на комплекс от мерки, при които усилията на общинската власт, ветеринарните специалисти, природозащитните организации и гражданите са насочени в една обща посока – намиране на хуманно и съвременно решение на проблема, следва да доведе до трайни резултати.

II. ЦЕЛ И ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Цел на Програмата

Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица цели постигането на здравословна среда за гражданите и гостите на общината, установяване на дългосрочни и ефективни мерки, които ще доведат до хуманното отношение към животните и овладяване популацията на безстопанствените кучета, в съответствие с §1, т.12 от Закона за защита на животните /"овладяване на популацията" е научнообосновано регулиране на популацията на безстопанствените животни, което позволява контрол над броя им и цели освобождаването на улиците от тях/.

Предвидените цели на Програмата са:

- 1) Ефективен контрол и намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на страната, предвидени в българското законодателство;
- 2) Ефективен контрол на отглеждането, развъждането и търговията с кучета, предвидени в българското законодателство;
- 3) Повишаване културата на отглеждане на домашни кучета и насърчаване на тяхната кастрация и регистрация.

Установяването на дългосрочни и ефективни мерки за овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица ще бъдат постигнати чрез:

- 1) Прилагане на механизмите за установяване на ефективен контрол и намаляване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината;
- 2) Развиване на чувство за отговорност в хората при отглеждането на кучета, чрез прилагане на мерките за ефективен контрол на отглеждането, развъждането и търговията с кучета;

3) Насърчаване на съвместно и отговорно отглеждане на домашни кучета и стимулация на тяхната регистрация и кастрация;

4) Намаляване до минимум рисковете от разпространение на заразни заболявания, които касаят хора и животни и гарантиране здравето на хората, безопасността на градската среда и европейския имидж на общината.

Използването на научните достижения и собствения дългогодишен опит цели постигне на нов, по-усъвършенстван и съвременен подход, способстващ за установяване на трайна тенденция за намаляване броя на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица. Формирането на конкретните цели и мерки на Програмата е извършено на базата на детайлен анализ на съществуващото състояние и специфичните местни условия и нужди. От друга страна те са синхронизирани с изискванията, поставени в нормативната уредба на Република България.

Предвижда се, че реализирането на Програмата на територията на Община Върбица и повсеместното прилагане на действени мерки на територията на цялата област, след около пет годишен период ще доведат до овладяна популацията на безстопанствените кучета и до преминаване към извеждане на кучетата от улиците и трайното им настаняване в приемници.

2. Задачи на Програмата

През заложения период на изпълнение на програмата е предвидено постигането на следните задачи:

1) Анализиране и набелязване на мерки за отстраняване на причините, водещи до възникване и увеличаване на популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица;

2) Идентификация и регистрация на безстопанствените и домашните кучета;

3) Провеждане на масови кастрационни мероприятия на безстопанствените кучета;

4) Стимулиране на кастрацията на домашните кучета;

5) Стимулиране осиновяването на безстопанствените кучета;

6) Повишаване на информираността и отговорността на гражданите при отглеждането, развъждането, обучението и търгуването на домашни кучета, чрез изготвяне и провеждане на образователни кампании;

7) Засилване на обществения контрол и на контрола на държавните органи;

8) Засилване на гражданското съзнание, при работата по овладяване на популацията на безстопанствените кучета на територията на общината.

3. Очаквани резултати

С прилагането на настоящата Програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица се очаква да се постигнат следните резултати:

- 1) Намаляване на броя и свеждането му до минимум на безстопанствените кучета и установяване на траен контрол върху тяхната популация на територията на общината;
- 2) Намаляване на рисковете от разпространението на заболявания, пренасяни от безстопанствените кучета;
- 3) Увеличаване на информираността, отговорността и активността на гражданите, при отглеждане на домашни кучета.

III. НОРМАТИВНА УРЕДБА

Настоящата Програма е разработена в съответствие с Националната програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Република България и съществуващата нормативна уредба, визираща, както преките, така и косвените проблеми, генерирани от свръхпопулацията на скитащи кучета в населените и извън населените територии. От своя страна Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица се осъществява в сътрудничество между Министерството на земеделието, храните и горите, Българската агенция по безопасност на храните и организациите за защита на животните, регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, в чиито устави е предвидена дейност за защита на животните.

1) Закон за защита на животните

Законът има за цел да бъде запълнена съществуващата празнота в системата от нормативни актове на Република България, който въвежда мерки за формиране и задълбочаване на разбирането на обществото, относно защитата на животните и механизмите за осъществяването му. Законът е рамков за всички животни и определя неуредени в Закона за ветеринарномедицинската дейност области като: прилагане на мерки за регулиране на популациите от безстопанствени животни; създаване на национална база данни за регистрация на домашните и кастрираните вече безстопанствени кучета и др. В Закона подробно са описани задълженията на Кмета, уредени са дейностите по залавянето, транспортирането и настаняването на безстопанствените кучета в приютите и случаите, в които същите подлежат на евтаназия.

2) Закон за ветеринарномедицинската дейност

Обществените отношения, свързани с осъществяването, управлението и контрола на ветеринарномедицинската дейност, и принципите на ветеринарното законодателство на

Европейския съюз и Световната организация за здравеопазване на животните са уредени в Закона за ветеринарномедицинската дейност (ЗВМД) и Правилника за прилагане на Закона за ветеринарномедицинската дейност (ППЗВМД). Съгласно чл.178 от ЗВД – „Кметовете на общини, райони и кметства организират контрола за спазване изискванията по чл.172, т.1 и 2, чл.173, т.1 и чл.177, ал.1“

3) Закон за здравето

Съгласно чл.31, ал.1 от Закона за здравето (ЗЗ) “Държавата, общините, юридическите и физическите лица осъществяват дейността си, като осигуряват опазването на жизнената среда от вредно въздействащите върху здравето на човека от биологични, химични, физични и социални фактори.

IV. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО И ДИНАМИКАТА НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

1. Описание на проблема

Една от основните причини и първоизточник за наличието на безстопанствени кучета на територията на общината е популацията на домашните кучета, което е пряко свързано с увеличаване на техния брой и последващото им изоставяне от страна на собствениците. Друга причина за наличието на големия брой безстопанствени кучета е нерегламентираното развъждане, продаване и изоставяне на домашни животни. Необходимо е въвеждане на по-строги мерки по отношение на стопаните, които развъждат и продават нерегламентирано своите кучета. Голяма част от гражданите не са запознати с правата и задълженията си, като собственици на домашно куче, вменени им със съответните нормативни разпоредби.

Съществуването на безстопанствени кучета се благоприятства също от хранителния ресурс, вода и подслон. Наблюдавани са случаи, в които кучетата се хранят с необработена храна или сурово месо и остатъци, което е допълнителна предпоставка за пренос на заразни болести и агресивно поведение на животните.

2. Епизоология и болести, които кучетата могат да пренасят

1) Здравни рискове за животните и хората:

При ухапване от неваксинирано куче, съществува риск за хората, тъй като безстопанствените кучета са преносители на болести, опасни за човека, например:

- *Бруцелоза* – предизвиква се от *Brucella canis*, патогенна за кучето и човека, инфекциозна болест. Протича хронично с възпалително-хиперпластични промени в лимфните възли,

ремитиращо покачване на температурата, бактериемия, токсемия, ендометрити и аборти при женските животни и орхити при мъжките животни;

- *Салмонела* (паратиф) – това е една от най-често срещаните се инфекциозни болести по бозайниците. Салмонелозата е остра, подостра и хронична болест, придружена с бактерионосителство. Боледуват всички питомни и много диви животни, а също и хората. Кучетата се заразяват главно със замърсена храна и вода. Източник на инфекцията са болните и заразносите. Особена роля в разпространението на салмонелозата имат дивите гризачи. Попаднали в храни, съдържащи месо, мляко, яйца, салмонелите се размножават и активизират и са в състояние да предизвикат хранителни токсикоинфекции. Животните отслабват и след 2-7 дни умират. При хроничната салмонелоза, която се проявява най-често при кучето, общото състояние може и да не е нарушено. Болестта продължава седмици и месеци. Животните губят от теглото си, забавят развитието си, а понякога се появява и диария. Обикновено салмонелозата започва, като остра инфекция, преминава в хронична форма и завършва с оздравяване или животните остават заразносите;

- *Туберкулоза* – специфична, хронична инфекциозна болест, която се характеризира с появата на туберкули (възелчета) в различни органи, които впоследствие калцифицират. Болестта е разпространена повсеместно и от нея заболяват почти всички видове животни и човекът;

- Бяс – остра заразна болест, към която се възприемчиви всички видове животни и човекът. Причинителят е вирус. Разпространява се от скитащи кучета, а в последно време и диви хищници. Заразяването става, чрез ухапване или попадане на вируса върху ранички или драскотини по кожата. Инкубационният период е до 60 дни;

- Токсоплазмоза – паразитно заболяване, с разнообразно протичане. Възприемчиви към болестта са всички диви и домашни животни. Токсоплазмозата е разпространена по цялото земно кълбо, както сред хората, така и сред животните.

- Цестодози (представители на сем. Taeniidae). Към разред Cyclophyloidea спадат поголямата част от всички цестоди. Това са най-съвършените и най- специализираните панделковидни червеи, които паразитират предимно в топлокръвните животни – птици и бозайници: Ехинококоза; Дипилидиоза; Нематодози; Токсокароза;

- Кърлежово-преносимите инфекции /КПИ/ - Безстопанствените и скитащите кучета представляват един от основните резервоари на зараза за някои КПИ. Най-често срещаната, от които е Лаймската болест, Ерлихиозата, Бабезиозата. Това обстоятелство изисква системни мерки за контролиране на кучешката популация;

- Дерматомикози (трихофития, фавус, микроспория) – микротичните болести се наричат още дерматомикози, тъй като се предизвикват от гъбички и засягат кожата на почти всички видове бозайници, понякога и човека. Инкубационният период от 8 до 30 дни.

2) Създаване на дискомфорт на населението:

Глутници от безстопанствени кучета биха нарушили не само спокойствието и комфорта на хората в даден район, но застрашават и тяхната сигурност. При евентуални нападения и ухапвания от животни с агресивно поведение, освен здравни последици, могат да доведат и до създаване на страх и емоционален стрес в хората.

Друг риск е възможността за възникване на пътно-транспортни произшествия поради безстопанствено скитащите се животни, особено в периода на разгонване. Не на последно място е и приносът на бездомните кучета за замърсяването на градската среда с отпадъчни продукти, както и с битови отпадъци извадени от контейнерите за смет, до които имат достъп.

Основните фактори, определящи наличието на бездомни кучета в дадено населено място се свеждат най-общо до три условия, които се предлагат в средата: наличното количество хранителен ресурс, вода и подслон.

Шумът, създаван от животните през нощта, смущава гражданите, а тежкото положение на безстопанствените кучета травмира хората, които обичат животните.

3) Икономическа неефективност:

Неефективните действия до този момент за решаването на проблема са свързани със значителни финансови разходи, а в същото време не са постигнати реални резултати.

4) Тежко положение на уличните кучета:

Кучетата страдат от различни болести, глад и студ. Много от бездомните животни биват измъчвани, малтретирани и дори убивани от граждани.

3. Преброяване

Във връзка с динамиката на популацията на безстопанствените кучета в Националната програма за овладяване на популацията им е предвидено преброяване на територията на всяка община. Методологията е разписана в глава V - *Методология и мерки за овладяване и контрол на популацията на безстопанствените кучета*, точка 2 – *Мерки*.

Провеждането на социологическо проучване за броя на домашните кучета на територията на Република България се възлага от министъра на земеделието, храните и горите.

МЕТОДОЛОГИЯ И МЕРКИ ЗА ОВЛАДЯВАНЕ И КОНТРОЛ НА ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА

1. Методология

Успешната практиката налагат прилагането на регламентирания от Закона за защита на животните метод за кастрация на уличните кучета и връщането им по обитаваните от тях места до блокиране на раждаемостта - ограничаване капацитета на средата само със стерилни животни.

Методологията включва следните дейности:

- 1.Преброяване на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица
- 2.Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета;
- 3.Задомяване/осиновяване на безстопанствени кучета;
- 4.Регистрация и надзор на безстопанствените кучета;
- 5.Регистрация на домашните кучета;
- 6.Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета;
- 7.Контрол върху изискванията за отглеждане на домашни кучета;
- 8.Кампании за подобряване на чистотата на градската среда;
- 9.Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета, съгласно изискванията на действащото законодателство;
10. Изграждане на общински/регионален приют за безстопанствени кучета.

2. Мерки

1) Преброяване на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица

Преброяването започва с уведомление от министъра на земеделието, храните и горите до кметовете на общини със заложен в него срок. Кметовете на общини издават заповед за извършване на преброяването. Дейностите се извършват от представители на общината, организации за защита на животните или от други юридически лица, при спазване на принципа за липса на конфликт на интереси. В преброяването не могат да се включват участниците в дейностите по Програмата, извършващи кастрация и обработка на кучетата. Преброяването се извършва *веднъж на всеки две години в периода март-юни или септември- ноември*. При дейностите се отчита всяко куче, намиращо се на обществено място, без видимо присъствие на собственик. Преброяването се извършва по методика, като задължително се отчита приблизителната възраст, пол, видимото здравословно състояние и наличието или липсата на видима маркировка за извършена кастрация. След извършване на преброяването се съставя протокол, който се публикува на официалния сайт на съответната община и се предоставя в Областната дирекция по безопасност на храните (ОДБХ).

2) Кастрация, обезпаразитяване, ваксинация срещу бяс, трайна маркировка и връщане по места на неагресивни и здрави безстопанствени кучета

Подходът за овладяване популацията на безстопанствените кучета, заложен в Закона за защита на животните, включва тяхното залавяне, кастрация и връщане по местата на залавянето им. Тази методология няма да позволи освобождаване на ниши, защото ще са запълнени с животни, които не се възпроизвеждат, т.е. ще се блокира раждаемостта.

Дейностите по тази мярка се осъществяват на следните етапи:

На интернет страницата на общината се публикува обявление за заявяване на участие за извършване на дейностите по залавяне, кастрация, маркиране, ваксинация, обезпаразитяване и връщане по места на обработените безстопанствени кучета. Акциите по залавяне на кучетата се извършва по предварително изготвен и утвърден годишен график, който се предоставя за одобрение от кмета на общината и по процедурен план за залавянето и транспортирането на животните. Залавянето на безстопанствените кучета се осъществява от екипи за залавяне на безстопанствените кучета и от доброволци, съгласно чл.42 от ЗЗЖ. Тази дейност в Община Върбица се извършва от обучени служители на общината. Транспортирането на кучетата се извършва, съгласно изискванията на чл. 42, ал. 2 от ЗЗЖ.

За извършване на ветеринарномедицинските дейности, екипите и доброволците предоставят заловените безстопанствените кучета с приемно- предавателен протокол по образец (когато се предоставят от екип по залавяне) или информационен талон №1 за залавяне, приемане и връщане на безстопанствени кучета по образец (когато се предоставят от доброволец) на амбулаториите. Протоколът /информационния талон се издава в три екземпляра - един за екипа/доброволците, един за амбулаторията и един за съответната община и в него се вписват датата, мястото на залавяне и броя на безстопанствените кучета с опис на идентификационните номера на нашийника, поставен при залавянето. Управителят на амбулаторията предприема незабавни мерки за установяване на данни за наличие или липса на регистрация на кучето. След обработка не осиновените кучета се връщат по местата на залавянето им. Обработката се извършва на принципите на масова кастрация - по райони и въз основа на молби и сигнали на граждани.

Ветеринарномедицинските дейности, които следва да бъдат приложени са спрямо българското законодателство. Ветеринарномедицинските дейности се извършват от ветеринарни лекари, осъществяващи практика в регистрирани ветеринарномедицински заведения, като се осигурява престой от минимум 24 часа за след оперативно възстановяване на кучетата. Ветеринарните лекари удостоверяват извършените ветеринарномедицински дейности, чрез водене на дневник по образец с данни за всяко куче и попълнен информационен талон № 2 за кастриране, обезпаразитяване и маркиране по образец. В началото на всеки месец ветеринарните лекари представят на кмета копия от посочените документи и копия от приемо-предавателните протоколи и информационни талони №1.

3) Задомяване/осиновяване на безстопанствени кучета

След извършване на ветеринарномедицинските дейности, ветеринарният лекар преценява продължителността на следоперативния престой, след което безстопанствените кучета се връщат по местата на тяхното залавяне. Съгласно чл.48 от Закона за защита на животните не се допуска връщането на кучетата по чл.47, ал.3 в дворове на детски ясли и градини, училища, болници и в близост до площадки за игра на деца, автомагистрала и летища.

Граждани и организации за защита на животните могат да заявят желание за поемане на грижите за върнатите по места кучета. В тези случаи те се задължават да подпишат декларация по чл.47, ал.3 от ЗЗЖ и да изпълняват изискванията на чл.49 и чл.50 от ЗЗЖ, т.е. да обезпаразитяват на всеки три месеца и да реваксинират срещу бяс върнатите по места кучета, за които поемат грижи и отговорност. Задължават се ежегодно да заверяват паспорта на кучето в общинската администрация за извършените обезпаразитявания и ваксинации, и да вземат мерки за предотвратяване на агресивното поведение на кучетата към хора или животни. При липса на граждани и организации за защита на животните, заявили желание за поемане на грижите за тях, върнатите по места кучета са под контрола и грижите на общината.

4) Регистрация и надзор на безстопанствените кучета

Регистрацията на безстопанствените кучета се извършва в стационарните амбулатории и приюти. На всяко обработено куче се издава ветеринарномедицински паспорт, който се предоставя на отговорното по надзор лице. Надзор на обработените кучета се извършва съгласно чл.49 и чл.50 от ЗЗЖ.

Регистрацията се извършва чрез поддържане на дневник, в който се вписват задължително следните данни за обработените кучета:

- Идентификационен номер;
- Отличителни белези на животното - пол, цвят, възраст, големина;
- Дата и място на залавяне;
- Дата на обработката;
- Дата и място на връщане;
- Отговорно по надзора физическо или юридическо лице.

5) Регистрация на домашните кучета

Регистрацията на домашни кучета се извършва съгласно Наредба за отглеждане на кучета и овладяване популацията на безстопанствени животни на Община Върбица. Таксата за регистрирани домашни кучета се събира от отдел „Местни данъци и такси“ към Общинска администрация - Върбица.

6) Популяризиране на ползите от кастрацията на домашни кучета

Разясняването на ползата от кастрацията се популяризира, чрез организиране на информационни кампании – брошури, медийни кампании, обучителни мероприятия и др.

Организираните кампании са за обработване и регистрация на кучетата, отглеждани на открито (дворни кучета, с особено внимание такива отглеждани в покрайнините на града, вилните зони, строежи, паркинги, предприятия и др.).

Провеждат се мероприятия в детските градини и училищата по населените места на различни тематики, обхващащи безстопанствени и домашни кучета.

Съвместна работа с местните ветеринарни лекари е от изключително значение.

7) Контрол върху изискванията за отглеждане на домашните кучета

Контролът по спазване на Програмата се извършва от кмета на Община Върбица или упълномощено от него длъжностно лице. Контролът върху изискванията за отглеждане на домашни кучета се извършва от упълномощен от Кмета представител на общината и Областна дирекция по безопасност на храните, съгласно глава VI от Закона за защита на животните.

8) Кампании за подобряване чистотата на градската среда

Местата за разходка и свободно пускане на кучета да се използват отговорно от гражданите, като почистват след домашните си любимци при замърсяване.

9) Евтаназия на неизлечимо болни и доказано агресивни безстопанствени кучета, съгласно изискванията на действащото законодателство

Неизлечимо болни животни се подлагат на евтаназия, съгласно чл.179, ал.3, т.1 от ЗВД и чл.45, т.8 от ЗЗЖ. Доказано агресивни кучета, участвали в инцидент с ухапване на човек се подлагат на евтаназия съгласно чл.179, ал.3, т.4 от Закона за ветеринарномедицинската дейност. Евтаназия на безстопанствени кучета, настанени във временни приюти, се допуска при условията на чл.179, ал.3, т.1, 2 и 4 от Закона за ветеринарномедицинската дейност след поставяне на диагноза при клиничен преглед и изследвания. При назначаване на евтаназия се съставя индивидуален протокол, който съдържа основанията за прилагането ѝ. Протоколът се подписва от ветеринарния лекар, от управителя на приюта и от трето лице.

10) Изграждане на общински/регионален приют за безстопанствени кучета
Общински/регионални приюти могат да бъдат изградени и/или стопанисвани от:

- в случай на регионален приют от две или повече съседни общини, в рамките на сключено споразумение за сътрудничество, съгласно Глава осма от Закона за местното самоуправление и местната администрация;
- юридически лица с нестопанска цел, с предмет на дейност защита на животните;

- съвместно от община и организация с предмет на дейност защита на животните или община и регистрирана ветеринарномедицинска амбулатория.

Изграждането на общински/регионални приюти се подпомага, когато са изпълнени едновременно следните условия:

- на територията на съответните общини няма изградени общински или частни приюти или са с недостатъчен капацитет;
- на територията на всяка община е извършено най-малко едно преброяване на безстопанствените кучета в рамките на последните 3 години.

Общински/регионални приюти могат да бъдат изградени чрез:

- предоставяне на терени и сгради - държавна и общинска собственост;
- предоставяне на целеви трансфери по бюджетите на общините в рамките на средствата по държавния бюджет за годините на одобрената от Министерския съвет средносрочна бюджетна прогноза. За годините извън нея посочените стойности за изпълнение на целите имат прогнозен характер;
- изготвяне и прилагане на национални механизми за финансиране и подкрепа;
- включване на мерки за кандидатстване по европейските фондове;
- включване в проекти, финансирани от ЕК и по международни програми и проекти;
- изработване на типов проект за изграждане на регионален приют.

Общинските/регионалните приюти се изграждат в съответствие с изискванията на глава IV, раздел I на Наредба № 41 за изискванията към обекти, в които се отглеждат, развъждат и/или предлагат домашни любимци с цел търговия, към пансион и приюти за животни и Наредбата по прилагане на Програмата.

VI. ИЗИСКВАНИЯ ЗА РЪКОВОДСТВО, КООРДИНАЦИЯ, КОНТРОЛ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

1.Ръководство

Кметът на общината ръководи изпълнението на Програмата и планът по чл.40, ал.4 от ЗЗЖ

2. Координация

На местно ниво координацията се осъществява чрез взаимодействие между Кмета на общината, Областната дирекция по безопасност на храните и Организации за защита на животните.

На национално ниво координирането е чрез взаимодействие между Министерството на земеделието, храните и горите, Българската агенция по безопасност на храните, Министерство на финансите, Министерство на здравеопазването, Национално сдружение на общините в Република България, Български ветеринарен съюз и Организации за защита на животните.

3. Контрол по изпълнението

Контролът по изпълнение на Общинската програма за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на община Върбица 2026г.– 2030 г. и плана по чл.40, ал.3 от ЗЗЖ се осъществява от министъра на земеделието, храните и горите чрез БАБХ.

4.Участници в програмата

1. Местна власт

1.1. Общински съвет

- Приема Програма за овладяване популацията на безстопанствени кучета, съгласно чл.40, ал.3 от ЗЗЖ и гласува годишен бюджет за изпълнението ѝ;
- Приема/актуализира общинска Наредба за отглеждане на кучета и овладяване популацията на безстопанствени животни на община Върбица;
- Актуализира Програмата и съответния бюджет, въз основа на годишния отчет на кмета, при необходимост.

5. Финансиране

Източниците на финансиране и обезпечаване на Програмата за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица, съгласно чл.40б от ЗЗЖ са от:

1. държавния бюджет;
2. общинския бюджет;
3. дарения от физически и юридически лица;
4. международни програми и проекти.

VII. ИЗИСКВАНИЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ОЦЕНКА НА ПРОГРАМАТА, ДОКЛАДВАНЕ И ОТЧЕТНОСТ, УВЕДОМЯВАНЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Управление и оценка на Програмата

Изпълнението на общинската програма и плана за действие по чл.40, ал.3 от Закона за защита на животните се управляват от Кмета на общината.

Оценката за изпълнение на общинската програма се извършва на базата на осъществяването на мерките и постигането на заложените задачи. Оценката се реализира с оглед постигането на ефикасност от изпълнението на Програмата.

Управлението включва наблюдение на постигането на заложените цели и задачи в Програмата, организацията и методите на изпълнение, прилагани за намаляване популацията на безстопанствените кучета. Оценката и наблюдението са важен елемент, който дава възможност да се анализират постигнатите резултати и възможностите за тяхното подобряване, както и предприемане на коригиращи действия.

2. Докладване и отчетност

Кметът ежегодно до 1 март внася отчет за изпълнението на Програмата до Изпълнителния директор на Българска агенция по безопасност на храните, чрез съответната Областна дирекция по безопасност на храните и до Общински съвет – Върбица

3. Уведомяване на обществеността

Приетата общинска Програма и планът по чл. 40, ал.3 от Закона за защита на животните се публикуват на интернет страницата на Община Върбица в срок от 14 дни от тяхното приемане. При всяко изменение и допълнение, информацията следва да се актуализира.

VIII. МОНИТОРИНГ НА СРЕДАТА, ЧРЕЗ ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Мониторингът ще се осъществява по следните индикатори:

1. Брой на безстопанствените кучета:		
- заловени;		
- маркирани;		
- кастрирани;		
- ваксинирани;		
- обезпаразитени;		
- върнати по места;		
- осиновени;		
- евтаназирани;		
- умрели.		

2. Брой на домашните кучета:		
- регистрирани;		
- кастрирани.		
3. Брой извършени проверки:		
- подадени сигнали, молби и жалби;		
- констатирани нарушения;		
- дадени предписания;		
-съставени актове за установяване постановления.		

IX. КОРИГИРАЩИ ДЕЙСТВИЯ, ПРИ КОНСТАТИРАНЕ НА НЕСЪОТВЕТСТВИЯ ПРИ ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Настоящата общинска Програма се изготвя в съответствие с националното законодателство и в изпълнение на Националната програма, която въвежда единен подход за овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на страната.

Предприемането на коригиращи действия възниква с откриването на свързан с изпълнението на Програмата проблем и включва предприемане на мерки за отстраняване и предотвратяване на повторно проявление.

Прилагането на коригиращи действия включва - установяване на несъответствия, анализ на причините, предложение и решение за предприемане на коригиращо действие и оценка ефективността на предприетото.

Х. ДРУГИ МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ

Организирането на информационни кампании, във връзка с овладяване популацията на безстопанствените кучета на територията на Община Върбица, съвместно с ОДБХ – Шумен и Неправителствените организации за защита на животните предвиждат значително постигане на положителни резултати по изпълнение на Програмата. Фокуса на кампаниите следва да е насочен към гражданите, разясняващ детайлите на мерките по Програмата и нейното прилагане.

Провеждането на обучителни и разяснителни кампании в училищата, сред подрастващото население, целят изграждане на хуманно мислене и отношение към животните, в синхрон с европейските норми и възгледите за съвременно общество.

Самостоятелните и съвместните информационни кампании се осъществяват, чрез разпространение на дипляни, брошури, видеоклипове, публикуване на информация в печатни и електронни медии.

Засиленият контрол над собствениците на домашни любимци, в качеството си на основен източник на разрастване на популацията от безстопанствени животни, следва до доведе до ограничаване на броя на скитащи кучета.

XI. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Методите за масово евтаназиране са незаконосъобразни, нехуманни, както и не ефективни в дългосрочен план. Единствено може да бъде постигнато временно намаляване на броя на бездомните кучета, за сметка на значително вложени финансови средства. Настаняването в приюти на безстопанствени кучета е трудно приложимо, поради големия брой животни, които се обхващат и в последствие високите разходи за обгрижването им.

Методът на стерилизиране и връщане на животните по местообитаване е успешно приложим в редица европейски страни и исторически доказан работещ способ. Върнатите кучета пазят територията си от новопоявилите се и същевременно не могат да се възпроизвеждат. След определен период от време броят на бездомните животни значително намалява. Съпътстващите дейности по регистрация и идентификация спомагат контролните действия и са помощни мерки за намаляване на изоставянето на домашни животни. Образованието и обучението на обществеността, особено на децата, е от решаващо значение за разбиране на поведението на животните и техните нужди. Обучението на хората, които се

грижат за животни и ветеринарните лекари е също от голямо значение за успешното реализиране на Програмата.

Приложение I

ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

КЪМ ПРОГРАМАТА ЗА ОВЛАДЯВАНЕ ПОПУЛАЦИЯТА НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНА ВЪРБИЦА 2026 г. - 2030 г.

ПРЕБРОЯВАНЕ НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА				
ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	РЕЗУЛТАТИ
Издаване на Заповед за преброяване на безстопанствените кучета	Кметът на общината	След уведомление от министъра на земеделието, храните и горите. Веднъж на всеки две години.		Мониторинг
Определяне на екипи за преброяването	Община, НПО, доброволци	Вписва се в Заповедта на Кмета.		
Извършване на информационни кампании	Община, НПО, физически лица	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Добра осведоменост и ангажираност
Поддържане и актуализация на регистъра на безстопанствените кучета	Лицензирана фирма, ветеринарни амбулатории, приюти, Общинска администрация	Постоянен	Общински бюджет	Мониторинг

КАСТРАЦИЯ, ОБЕЗПАРАЗИТИЯВАНЕ, ВАКСИНАЦИЯ СРЕЩУ БЯС, ТРАЙНА МАРКИРОВКА И ВРЪЩАНЕ НА НЕАГРЕСИВНИ И ЗДРАВИ БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	РЕЗУЛТАТИ
Публикации на интернет страницата на общината, относно извършване на мероприятия	Кметът на общината	Ежегодно		Добра осведоменост и ангажираност на населението
Изготвяне на годишен график и план за залавянето и транспортирането на безстопанствените кучета	Кметът на общината	Ежегодно		Логистични ползи
Изпълнение на ветеринарномедицинските мерките, съгласно програмата	Лицензирана фирма за ветеринарномедицински услуги, регистрирани ветеринарномедицински амбулатории	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Овластяване на популацията на уличните кучета. Връщането им по местата на залавянето води до не допускането на други, необработени кучета в ареала.
Регистрация на обработените кучета и вписването им в ВетИС	Лицензирана фирма за ветеринарномедицински услуги, регистрирани ветеринарномедицински амбулатории	Постоянен		Контрол и мониторинг

Организиране на рекламно образователни кампании	Общината, организации за защита на животните, медии и др.	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Запознаване на обществеността с механизмите по програмата.
---	---	-----------	-----------------------------------	--

ЗАДОМЯВАНЕ НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	РЕЗУЛТАТИ
Стимулиране осиновяването на безстопанствени кучета	Общината, организации за защита на животните, ветеринари и др.	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Намаляване на броя безстопанствени кучета;

РЕГИСТРАЦИЯ И НАДЗОР НА БЕЗСТОПАНСТВЕНИТЕ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	РЕЗУЛТАТИ
Регистрация, маркировка и издаване на паспорт на безстопанствените кучета	Лицензирана фирма за ветеринарномедицински услуги, регистрирани ветеринарномедицински амбулатории	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Контрол, мониторинг, проследимост
Надзорна дейност и грижа за безстопанствените кучета	Физически лица, организации за закрила на животните, община	Постоянен		Мониторинг, хуманност

Образователни програми, насочени срещу безотговорното и нехуманно отношение към животните.	Община, образователни институции, детски градини, училища, НПО и др.	Постоянен		Ангажираност, образователни ползи
--	--	-----------	--	-----------------------------------

РЕГИСТРАЦИЯ НА ДОМАШНИ КУЧЕТА				
ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	РЕЗУЛТАТИ
Актуализиране на местната нормативна уредба, съгласно действащото българско законодателство.	Община	При необходимост	Общински бюджет	Спазване на законодателството
Актуализация на електронния регистър за регистрация на домашни кучета	Община	Постоянен		Контрол и мониторинг
Организиране на сигурна система за навременно подаване и получаване на информация за ветеринарна регистрация на домашните кучета	Община, ветеринарни лекари, ОДБХ	Постоянен		Контрол и мониторинг
Информационни кампании, относно ползите и предимствата от регистрирането на домашните кучета	Община, НПО, организации за защита на животните, медии и др.	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Добра осведоменост, ангажираност, образователни ползи

ПОПУЛЯРИЗИРАНЕ НА ПОЛЗИТЕ ОТ КАСТРАЦИЯТА НА ДОМАШНИТЕ КУЧЕТА

ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	РЕЗУЛТАТИ
Организиране на кампании за разясняване на ползата от кастрацията на домашни кучета	Община, НПО, организации за защита на животните, медии и др.	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Намаляване на възложността за контакт и размножаване с безстопанствени кучета и за изоставяне на нежелано потомство

КОНТРОЛ ВЪРХУ ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ОТГЛЕЖДАНЕ НА ДОМАШНИТЕ КУЧЕТА

ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	РЕЗУЛТАТИ
Извършване на контролни дейности при отглеждането и възпитанието на домашни кучета	Община, ОДБХ, ветеринарни лекари	Постоянен	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Контрол; изпълняване на законовите изисквания вменени на собствениците

КАМПАНИИ ЗА ПОДОБРЯВАНЕ ЧИСТОТАТА НА ГРАДСКАТА СРЕДА

ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	РЕЗУЛТАТИ
Обособяване на места за свободна разходка на домашни кучета	Общината	До приемане на нова Програма	Общински бюджет; Дарения; Проекти	По-чиста и безопасна градска среда
Информираност на собствениците на домашни кучета	Община, медии, НПО, ветеринарни лекари	Постоянен		Образователни ползи

ЕВТАНАЗИЯ НА НЕИЗЛЕЧИМО БОЛНИ И ДОКАЗАНО АГРЕСИВНИ БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА, СЪГЛАСНО ИЗИСКВАНИЯТА НА ДЕЙСТВАЩОТО ЗАКОНОДАТЕЛСТВО

ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	РЕЗУЛТАТИ
Извършване на евтаназия на безстопанствени кучета, съгласно българското законодателство	Ветеринарни лекари, ветеринарни амбулатории, приюти	Постоянен	Общински бюджет	Безопасност

ИЗГРАЖДАНЕ НА РЕГИОНАЛЕН ПРИЮТ ЗА БЕЗСТОПАНСТВЕНИ КУЧЕТА

ДЕЙНОСТ	ИЗПЪЛНИТЕЛ	СРОК	ФИНАНСИРАНЕ	РЕЗУЛТАТИ
Изграждане на приют за безстопанствените кучета	Община, съвместно с други общини, НПО с предмет на дейност защита на животните	При наличие на финансиране	Общински бюджет; Дарения; Проекти	Редуциране броя на безстопанствените кучета в градска среда
При необходимост сключване на договори с налични приюти за безстопанствени кучета	Община	До приемане на нова Програма		
Търсене на източници на финансиране за изграждане и поддържане на приют	Община, НПО	Постоянен		